

Dupa trei ani de așteptare, modificările fiscale cerute de mediul de afaceri au fost adoptate: Top 10 noutăți

Modificările aduse Codurilor fiscal și de procedura fiscală prin proiectul de lege votat de Parlament pe 24 noiembrie 2020 vin într-un moment în care mediul de afaceri are nevoie de un cadru fiscal mai clar și mai modern, pe fondul crizei sanitare care a afectat operațiunile și a generat incertitudine fără precedent. Este vorba de un proiect care include multe propuneri ale mediului de afaceri și a cărui "naștere" nu a fost deloc ușoară.

Dacă ne gândim că de la inițierea proiectului până la adoptare au trecut aproape trei ani, ne dăm seama că este un termen neobișnuit de mare în condițiile în care schimbările legislației fiscale sunt de obicei rapide, unele chiar peste noapte. Ca să ne dăm seama mai bine cum evoluează procesul legislativ, am calculat durata alocată consultării publice și am constatat că, începând din 2017, proiectele de acte normative cu implicații fiscale au fost adoptate în medie în circa 70 de zile de la lansarea publică. Cu acest proiect, însă, lucrurile au stat diferit pentru că mediul de afaceri, prin organizațiile reprezentative din cadrul Coaliției pentru dezvoltarea României, a fost puternic implicat și procesul de consultare a fost unul foarte serios.

În primăvara anului 2018, la invitația Ministerului de Finanțe, asociațiile de afaceri au început să lucreze la modificarea Codurilor, preocuparea majoră fiind pentru reglarea unor prevederi neconforme cu legislația și jurisprudența europeană, ajustarea unor reguli care s-au dovedit greoaie sau împovărătoare, suplimentarea unor beneficii pentru angajați și alinierea cadrului fiscal la principii moderne care sprijină investițiile. A fost un efort mare pentru a finaliza propunerile cât mai rapid, în speranța că proiectul va fi aprobat de guvern și înaintat parlamentului în toamna anului 2018. Din păcate, lipsa de predictibilitate cu care ne-am obișnuit de mulți ani a "lovit" din nou și, spre uimirea întregului mediu de afaceri care aștepta ca din 2019 să intre în vigoare prevederile proiectului amplu dezbătut, guvernul a aprobat extrem de repede în locul acestuia, la finalul anului 2018, celebra OUG 114. Evident că agenda mediului de afaceri a fost deturnată, principala problemă fiind remedierea pagubelor cauzate de acest act normativ care a dispărut din peisajul fiscal, abia la finalul anului trecut. Însă nici anul 2020 nu a venit cu liniște și stabilitate, ci dimpotrivă cu o mare incertitudine socială și economică, iar prioritățile autorităților au fost și încă sunt situația de sănătate publică și măsurile de sprijin rapid pentru economie.

Cu toate acestea, mediul de afaceri a continuat să susțină proiectul demarat în 2018 care, în cele din urmă, a primit votul final în parlament, dând un semnal pozitiv pentru companii și investitori că vocile lor sunt, totuși, auzite de decidenți. Voi puncta în continuare cele mai importante zece modificări ale Codurilor fiscale și de procedura fiscală adoptate de parlament. În cazul Codului fiscal cele mai de impact noutăți sunt:

Consolidarea fiscală

Datorita consolidarii fiscale, pierderile si profiturile societatilor care formeaza grupul se vor cumula, iar impozitul pe profit se va aplica asupra diferentei pozitive dintre acestea. În acest mod grupurile vor avea posibilitatea sa își recupereze pierderile fiscale în timp real. Propunerea de consolidare fiscala vine în completarea unui pachet integrat de legislație specifica grupurilor de societăți, care va încuraja și mai mult prezenta holdingurilor în România.

Deducerea integrala a ajustarilor pentru deprecierea creanțelor

Ajustarile pentru deprecierea creanțelor devin integral deductibile, fiind eliminat pragul actual de 30%.

Recuperarea TVA platita la buget pentru facturi neîncasate de la persoane fizice, mai vechi de un an Sunt modificate prevederile legislative naționale privind ajustarea bazei de impozitare a TVA, în vederea alinierii cu principiile fundamentale ale Directivei de TVA și jurisprudența europeana recenta. Potrivit cadrului juridic și fiscal curent, ajustarea bazei de impozitare în cazul creanțelor neincasate de la debitori persoane fizice nu este posibila. Astfel, modificarea prevede ca în cazul în care contravaloarea totala sau parțiala a bunurilor livrate sau a serviciilor prestate nu a fost încasata de la beneficiarii persoane fizice în termen de 12 luni de la termenul de plata stabilit de părți, ori în lipsa acestuia, de la data emiterii facturii, baza impozabila de TVA poate fi ajustata. Ajustarea este permisa doar daca s-au luat masuri comerciale pentru recuperarea creanțelor de pâna la 1000 lei, inclusiv, respectiv ca au fost întreprinse proceduri judiciare pentru recuperarea creanțelor mai mari de 1000 lei. Prin urmare, companiile de telecom, utilități etc au posibilitatea sa recupereze TVA pe care au platit-o bugetului de stat aferenta acestor facturi neîncasate.

Posibilitatea de a desemna un reprezentant fiscal autorizat pentru obligațiile de TVA

Persoanele neînregistrate în scopuri de TVA în România pot desemna un reprezentant fiscal autorizat care sa îndeplineasca obligațiile din perspectiva TVA. Conceptul de reprezentant fiscal autorizat exista de mai mulți ani în state membre. Introducerea în legislația româneasca reduce costurile de administrare pentru companiile din afara UE (și nu numai), încurajându-le sa faca importurile de bunuri în UE prin România. Putem spune ca acesta va reprezenta înca un pas înainte pentru încurajarea volumului de marfuri tranzitate/transbordate din portul Constanța și nu numai.

TVA în vama

Nu se face plata efectiva în vama pentru importurile efectuate de persoanele impozabile înregistrate în scopuri de TVA daca: au obtinut certificat de amânare de la plata, au realizat importuri din teritorii si state terte, în ultimele 6 luni anterioare lunii în care solicita eliberarea certificatului, cu valoare cumulata de cel puțin 50 milioane lei, cu excepția produselor supuse accizelor armonizate.

Noi beneficii neimpozabile pentru angajați binevenite în contextul actual

Sunt exceptate de la calculul impozitului pe venit și al contribuțiilor sociale, sumele acordate angajatilor pentru cheltuielile cu utilitățile (electricitate, încălzire, apa și abonamentul de date) și achiziția mobilierului și echipamente de birou, în limita unui plafon lunar de 400 lei corespunzator numarului de zile din luna în care angajatul desfașoara activitate în regim de telemunca, precum și acoperirea de catre angajatori a costurilor cu testarea epidemiologica și/sau vaccinarea angajaților pentru a împiedica raspândirea bolilor care pun în pericol sanatatea angajaților și cea publica.

Utilizarea mașinii în scop personal, neimpozabila pentru angajații microîntreprinderilor

În prezent, regimul fiscal favorabil existent pentru utilizarea mașinilor atât în scop de serviciu, cât și personal nu

poate fi aplicat de catre entitățile care nu sunt platitoare de impozit pe profit. Noutatea este ca aceste avantaje sub forma utilizării în scop personal a vehiculelor devin neimpozabile și scutite de contribuții sociale și pentru angajații persoanelor juridice ce aplica regimul de impozitare al microîntreprinderilor sau impozitul specific unor activități. Astfel, angajații microîntreprinderilor care utilizeaza mașina societății și în scop personal nu vor mai datora impozitul pe venit și contribuțiile sociale pentru acest avantaj, fara a exista o limita, așa cum exista în cazul angajaților companiilor platitoare de impozit de profit (respectiv 50% limita de deductibilitate).

Principalele modificari ale Codului de procedura fiscala

Transferul activității de soluționare a contestațiilor de la ANAF la MFP

Se schimba competența de soluționare a contestațiilor de la ANAF la MFP, structurile de soluționare a contestațiilor existente la nivelul ANAF fiind preluate în cadrul MFP. Prin aceasta modificare soluționarea devine un process autonom și mai obiectiv.

Suspendarea inspecției fiscale

Inspekția fiscala se suspenda până la finalizarea procedurilor penale derulate în legatura cu tranzacțiile controlate. Astfel, nu vor mai fi emise decizii de impunere și, prin urmare, contribuabilii nu vor ramâne ca în prezent cu sumele platite o perioada lunga de timp.

Modificarea se impune ca urmare a faptului ca CEDO a criticat România pentru ca, prin procedurile în vigoare, a permis ca referitor la același contribuabil și pentru aceeași situație de fapt sa se declanșeze doua proceduri: o procedura administrativa și o procedura penala.

Reexaminarea deciziei de soluționare

Organul fiscal își poate retrage propria decizie de soluționare, la cererea contribuabilului, daca apare un precedent pozitiv (o decizie contrara emisa de CJUE, Comisia centrala fiscala, Înalta Curte de Casație și Justiție).

Reglementarea posibilității de reexaminare a deciziei de soluționare a contestației în anumite situații va conduce la încetarea procedurilor judiciare costisitoare atât pentru contribuabili, cât și pentru administrația fiscala, degrevarea instanțelor judecatorești de asemenea litigii și evitarea plății de catre organele fiscale de cheltuieli de judecata, dobânzi sau alte sume în cazul în care se apreciaza ca actul emis nu este în conformitate cu dispozițiile legale.

Pentru a intra în vigoare proiectele urmeaza sa fie promulgate de catre președinte și publicate în Monitorul Oficial. Adoptarea acestor modificari reprezinta un prim pas pentru îmbunătățirea legislației fiscale și este de așteptat ca anul viitor sa fie reluate discuțiile privind politicile fiscale într-un context diferit, odata cu încheierea alegerilor și numirea unui nou guvern.